

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **A. H.,** zast. JUDr. Josefem Finglem, advokátem, se sídlem Praha 5, Petržílkova 2260, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 4. 2004, č. j. 30 Az 417/2003 - 24, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 5. 11. 2003, č. j. OAM-3981/VL-19-P22-2003, rozhodl žalovaný tak, že žalobci se azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, a že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný své rozhodnutí opřel o zjištění, že důvodem, proč žalobce opustil Ukrajinu, bylo chování jeho otce, který jej nutil k přestoupení na víru Svědků Jehovových, a také náboženské problémy v obci, kdy chtěl obnovit katolický kostel. O azyl zažádal po udělení správního vyhoštění, neboť nevěděl, jak jinak si legalizovat pobyt.

Žalobce napadl citované rozhodnutí včas podanou žalobou, ve které žalovanému vytkl porušení § 3 odst. 3 a § 3 odst. 4 správního řádu a § 12 a § 91 zákona o azylu. Pokud jde

o skutkové důvody, na jejichž základě tvrdí uvedená porušení zákona, odkazuje na svoji žádost o udělení azylu v ČR, protokol o pohovoru, který byl s ním proveden, a ostatní spisový materiál, který se vztahuje k jeho žádosti o udělení azylu v ČR, a který je k dispozici žalovanému. K uvedenému dodal, že Ukrajinu opustil pro pronásledování, kterému byl vystaven kvůli své příslušnosti k řecko-katolické církvi. Bylo mu vyhrožováno, ubližováno a pácháno mnoho dalšího bezpráví příslušníky pravoslavné církve, která je ve většině. V sousední vesnici T. dokonce spálili řecko-katolický kostel. Se svými problémy se obrátil na policii, ale ta mu nechtěla pomoci. Napadené rozhodnutí považoval za nezákonné. Žalovaný tím, že mu azyl dle ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu neudělil, a ani na něj nevztáhl překážku vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, jeho žádost o udělení azylu v ČR posoudil nesprávně, a v důsledku toho je jeho rozhodnutí vadné.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem č. j. 30 Az 417/2003 – 24 ze dne 16. 4. 2004 žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného zamítl. V odůvodnění svého rozsudku nejprve konstatoval, že v řízení před správním orgánem nedošlo k žádnému porušení ustanovení o řízení, a z tohoto pohledu není rozhodnutí nezákonné. Krajský soud rovněž uvedl, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že by vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, či že by se jiným způsobem politicky angažoval. Proto nezbylo než souhlasit se závěrem žalovaného, že žalobce nebyl za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu pronásledován. Z důkazů obsažených ve správním spise rovněž vyplynulo, že žalobce nebyl pronásledován ani pro žádný jiný ze zákonných důvodů, zejména pak z důvodu pronásledování kvůli náboženskému vyznání. K námitce, týkající se aplikace § 14 zákona o azylu, krajský soud uvedl, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, a je proto výhradně na posouzení žalovaného, zda žadatelovu konkrétní situaci posoudí jako zvláštního zřetele hodnou, musí pro to mít však k dispozici dostatek shromážděných důkazů. V žalobcově případě tomu tak ale nebylo. Ohledně ustanovení § 91 zákona o azylu krajský soud konstatoval, že stejně jako správní orgán, ani krajský soud existenci v zákoně taxativně uvedených překážek vycestování u žalobce neshledal.

Proti citovanému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to ve smyslu § 102 a 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel nesouhlasí s rozhodnutím žalovaného ve správním řízení, jímž azyl neudělil, a s rozsudkem krajského soudu, který žalobu zamítl, neboť nebylo patřičně zváženo tvrzení žalobce. Soudu vytýká, že rozsudek odůvodnil v příliš obecné poloze, ačkoliv se měl zabývat jeho konkrétním případem. Zdůrazňuje, že rozhodnutí žalovaného je individuálním správním aktem, a nelze se tedy relevantně dovolávat (příkladmo) „Příručky Ministerstva vnitra Velké Británie“, „Projevu prezidenta Kučmy na prvním Celoukrajinském křesťanském kongresu“, neboť ty se nemohou vztahovat k individuálnímu případu. Bratři F. B. a I. B., příslušníci pravoslavné církve periodické, stěžovateli několikrát vyhrožovali v souvislosti s jeho příslušností ke katolické církvi, poškozovali mu prodejní stánek a dožadovali se, aby opustil vesnici. Stěžovatel se nejdříve obrátil na Selský výbor v obci R. (obdoba místního úřadu v ČR), kde slíbili, že celou věc prošetří, ale nic v tom neučinili. Naopak bratři B. mu nadále vyhrožovali s tím, jakmile si bude nadále stěžovat, „bude to ještě horší“. Některým útokům ze strany bratrů B. byli přítomni svědci V. K. a V. L., obyvatelé stejné obce jako stěžovatel. Poté se stěžovatel obrátil na Státní policii v okresním městě M. Policisté jej přesvědčovali, konkrétně V. D.a J. V., aby oznámení stáhnul, a odjel z vesnice. Jelikož se útoky opakovaly, rozhodl se odjet do České republiky. Státní orgán – policie, a ani samosprávný orgán tedy neochránily jeho oprávněné zájmy. Stěžovatel proto navrhuje zrušení rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové a žádá o přiznání odkladného účinku

kasační stížnosti. Stěžovatel rovněž žádá, aby byly jakoukoli formou výše uvedené osoby vyslechnuty.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti žalovaný plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele, která učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Žalovaný považuje námitky stěžovatele za zcela irelevantní. Skutková podstata, z níž se vycházelo během předchozích řízení, má oporu ve shromážděných materiálech, které jsou součástí spisu. Co se týče požadavku stěžovatele na vyslechnutí jím zmiňovaných osob, které mu činily příkoří, správní orgán podotýká, že tím, že by kontaktoval stěžovatelem zmiňované osoby, nejenže by tak před nimi rozkryl stěžovatelovu totožnost, čímž by jej nepřímo ohrozil, ale porušil by tak i zásadu platnou v azylovém řízení, a tou je ochrana stěžovatelových osobních údajů – a to především ve vztahu ke státním orgánům země jeho původu. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Jak Nejvyšší správní soud zjistil z obsahu správního spisu, stěžovatel podal dne 16. 8. 2003 žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že jeho otec přešel ke Svědkům Jehovovým a jehovisté ho poté neustále obtěžovali v otcově domě, kde s rodinou bydlel. Proto se přestěhoval k manželce do R., která je pravoslavnou obcí. Zde začal mít zase problémy kvůli tomu, že je řecko-katolík; nemohl navštěvovat kostel. Začal podnikat, ale obyvatelé mu jeho obchod zničili. Obrátil se o pomoc na policii, ale ta mu nepomohla. Stěžovatelovi známí mu poradili přijet do ČR, kde si podal žádost o udělení pracovního víza. Vzhledem k tomu, že jeho žádost byla zamítnuta, požádal o azyl, aby legalizoval pobyt v ČR. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR pak vyplynulo, že důvodem odchodu stěžovatele z Ukrajiny byly problémy s otcem, který byl stoupencem víry Svědků Jehovových a stěžovatele nutil k přestoupení na tuto víru. Ačkoli se stěžovatel obracel na místní obecní úřad, aby situaci vyřešil, vždy mu byla pomoc odmítnuta s tím, že se jedná o rodinné problémy. Stěžovatel se proto spolu s rodinou přestěhoval do sousední vesnice, kde si pořídil stánek a začal podnikat. Jako řecko-katolík chodil s rodinou do sousední obce do katolického kostela. Poté, co byl tento kostel vypálen, svolal stěžovatel obecní schůzi, na které s ještě několika dalšími věřícími vyvolal diskusi, zda by se pravoslavný kostel v obci, kde bydleli, neměl stát opět katolickým. Po této schůzi byl stánek stěžovatele opakovaně poničen a vyloupen. Obrátil se na policii, ale ta nebyla schopna pachatele vypátrat. Stěžovatel byl vystaven i slovním útokům ze strany spoluobčanů pravoslavného vyznání, kteří mu vyhrožovali, že mu nedají šanci v jejich obci cokoliv měnit. O pomoc se nikam

neobracel, nepokoušel se přestěhovat do jiné části Ukrajiny, neboť ho to na Ukrajině již nebavilo. Na radu svého přítele a příbuzných pobývajících v ČR se stěžovatel rozhodl odjet do ČR. Zde se pokoušel vyřídit si pracovní vízum, a když neuspěl, požádal o azyl, neboť hledal způsob, jak legálně zůstat v ČR poté, co mu bylo uděleno správní vyhoštění. Na Ukrajinu se vrátit nechce, nicméně se nedomnívá, že by se mu v takovém případě cokoli stalo.

Podle § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Na základě informací, které stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovatelovy důvody pro podání žádosti o udělení azylu spočívaly v jeho konfliktech s otcem, a posléze i v rozporech se spoluobčany v obci R., kteří byli pravoslavného vyznání. Dalším bezprostředním důvodem byla stěžovatelova snaha legalizovat svůj pobyt v ČR poté, co obdržel správní vyhoštění. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci ze strany žalovaného i krajského soudu. Stěžovatelem tvrzené skutečnosti nemůže Nejvyšší správní soud akceptovat jako důvody pro udělení azylu, neboť v jeho případě se nejedná o pronásledování, či odůvodněný strach z pronásledování, ve smyslu § 12 zákona o azylu. Za pronásledování by mohlo být v souvislostech, tvrzených stěžovatelem, pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před prokázaným ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě zjevně nebylo. Obtěžování stěžovatele ze strany jeho otce, stejně jako rozpory se spoluobčany odlišného vyznání, neměly povahu pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, či z některého z dalších důvodů v citovaném zákonném ustanovení vyjmenovaných. V této souvislosti je třeba poukázat na významové posuny sdělení, které uvádí stěžovatel v kasační stížnosti, oproti informacím, které poskytl žalovanému ve správním řízení. V kasační stížnosti se např. uvádí, že stěžovatel se, v souvislosti se všemi obtížemi v obci R., nejdříve obrátil na Selský výbor (obdoba místního úřadu v ČR), kde slíbili, že celou věc prošetří, ale nic v tom neučinili. Naproti tomu z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR vyplynulo, že stěžovatel se obrátil na policii pouze ohledně poškozování a vykrádání svého prodejního stánku, nikoli však ve věci obtěžování ze strany spoluobčanů pro jiné náboženské vyznání. Spojitost mezi slovními útoky a poškozováním jeho prodejního stánku přitom nebyla nijak prokázána, a stěžovatel ji dovozuje pouze s časové shody událostí, jež měly být vyprovokovány jeho snahou přeměnit pravoslavný kostel na katolický. I v případě samotného hodnocení činnosti policie je zřejmé, že stěžovatel v řízení před správním orgánem nepoukazoval na naprostou nečinnost příslušných orgánů při vyšetřování osob, které mu způsobily škodu na jeho majetku, jak namítá v kasační stížnosti, nýbrž pouze uvedl, že „policie pachatele hledá dosud“. Při hodnocení stěžovatelovy situace zdejší soud poukazuje i na ty části jeho výpovědi, ze kterých vyplývá, že stěžovatel nepodnikl žádné oficiální kroky k tomu, aby se stal kostel v obci R. opět katolickým kostelem, nebo že se nepokusil řešit svoji situaci přestěhováním do jiné části země, a to s odůvodněním, že ho to na Ukrajině už nebavilo. Za odmítnutí poskytnout stěžovateli ochranu před prokázaným ohrožením Nejvyšší správní soud nepovažuje ani tu skutečnost, že orgány veřejné moci nebyly ochotny zabránit otci stěžovatele vstupovat se svými přáteli do domu, ve kterém stěžovatel se svou rodinou bydlel. Stěžovatel

sám uvedl, že tento dům postavil za vlastní prostředky, nicméně, že patřil jeho otci (důvod vzniku vlastnického práva stěžovatelova otce k tomuto domu přitom není ve spise blíže objasněn). Ze strany stěžovatele přitom není namítáno ani nijak prokazováno, že by tímto jednáním stěžovatelova otce bylo narušováno konkrétní stěžovatelovo užívací právo k předmětné nemovitosti. Stěžovatel pouze podotýká, že ho jednání jeho otce obtěžovalo. Danou situaci tak nelze hodnotit jinak, než jako neshody mezi členy jedné rodiny, jež není možné, měřeno optikou platné právní úpravy, chápat jako důvody pro přiznání azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.

Podle ustanovení § 52 odst. 1 s. ř. s. soud rozhodne, které z navržených důkazů provede, a může provést i důkazy jiné. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud neshledal při zjišťování skutkového stavu věci, ani při utváření právního závěru o něm, ze strany žalovaného i krajského soudu žádné pochybení, nepovažuje za nezbytné provádět další dokazování výslechem svědků, jak navrhuje stěžovatel. Stěžovatel v průběhu správního řízení měl dostatek prostoru pro to, aby uvedl skutečnosti, jež by založily jeho nárok na přiznání azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Pokud tyto skutečnosti stěžovatel neuvedl, a v průběhu řízení ani nebyly jiným způsobem zjištěny, nepovažuje soud další dokazování za potřebné.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pro který by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové zrušit, neboť zdejší soud neshledal žádnou vadu řízení, jež by spočívala v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, přičemž rozhodnutí správního orgánu není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci (stěžovateli) náhrada nákladů řízení nepřísluší, a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. března 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu